

Vícepodlažní dřevostavby – příklady krátké stavební doby masivních dřevostaveb s použitím spárovky.

Štýrsko je nazýváno zeleným srdcem Rakouska a vysloužilo si tento název díky lesnímu bohatství. Stejně jako po celém světě mají dřevostavby v této spolkové zemi velmi dlouhou tradici. Zdi a stěny se v minulosti kromě dřeva stavěly také z kamene a hlíny, ale na stropy a střechy se používalo téměř výhradně dřevo.

Dřevo jako konstrukční materiál se tradičně využívá v různé míře. Rozlišujeme klasické dřevěné, kamenné a hliněné oblasti, jejichž hranice probíhají se stejnou ostrostí jako předěly mezi horami a údolními, Slovany a Germány, katolíky a protestanty, pravoslavnými a muslimy. Nejlepší tesaři dodnes pocházejí z lesnatých krajů a nejlepší zedníci z oblastí, kde se těží hlína. Dozvuky těchto tradic jsou pořád ještě slyšitelné, i když byly od 20. století stírány takzvaným internacionalismem a chybně chápaným tradicionalismem, který se postavil do služby cizineckému ruchu.

V meziválečné době byly stavby ze dřeva přezírány jako „baráky pro chudé“. Až počátky ekologického povědomí, které se začaly projevovat po konferenci tzv. Club of Rome v šedesátých letech a následná ropná krize v sedmdesátých letech minulého století vytvořila myšlenkovou spojnici mezi dřevostavbami a úsporami energie. O čtyřicet let později si evropská politická činitelá začínají uvědomovat klimatické změny; ekologické zákonodárství už existuje na evropské, státní i regionální úrovni.

K měřítkům architektonických návrhů se přidružily provozní náklady, náklady na životnost stavby a energetická charakteristika stavebních materiálů od jejich výroby po likvidaci. Dřevo jako obnovitelná surovina nabírá ohromný náskok.

Kromě ekologických faktorů je to i společenský vývoj, který určuje výběr materiálu. Stále častěji a rychleji měníme – ať už chceme či musíme – osobní a rodinné vztahy a pracovní poměry. Do našich životů vstupuje flexibilita jako stále významnější faktor. V bydlení tomu odpovídá montáž a demontáž. Podle našeho konzumního přístupu kupujeme konfekční domy, na výrobních halách se usidlují prefabrikovaní paraziti jepičího trvání, hotely se sestrkávají z buněk. Dřevěná krabice si vydobyla své místo jako součást preferovaného životního stylu.

- Dřevostavby se staly synonymem mladého a dynamického života,
- dřevostavby v Rakousku po padesáti letech odložily image „poválečných baráků“.

Na tomto vývoji se samozřejmě podílela i průmyslová výroba stavebních materiálů. Například spárovka úspěšně vykročila ze Štýrska na evropské trhy. Nové stavební metody mají řadu výhod:

- snižují podíl rukodělných prací na stavbě,
- prefabrikované dílce zvyšují nezávislost na počasí,
- zásadně se zvýšila přesnost při výrobě i montáži,
- stavební doby se několikanásobně zkrátily.

Z toho můžeme vyvodit tyto závěry:

1. Dřevostavby odpovídají společenskému vývoji, dřevo lze označit za materiál, který je „in“.
2. Ochota používat dřevo ve stavebnictví ve velké míře závisí na regionální tradici (třeba v Súdánu se dřevo nikdy neprosadí na úkor tradičních jílových staveb).
3. Klížené vrstvené dřevo ve formě desek a nosníků představuje nový stavební materiál, který odpovídá výrobním požadavkům na měrnou a deformační stálost.
4. „Průmyslové dřevostavby“ ve větším měřítku mají stádium vývoje již za sebou. Začaly se zakládat klastry zaměřené na dřevostavby. Mezinárodní spolupráci je třeba podporovat.

Za úspěch dřevostavby vděčí aktivnímu dřevařskému klastru a štyrské organizaci Proholz, politickým činitelům, technologickému vývoji na technické univerzitě, výrobcům desek, tesařům otevřeným vůči průmyslové inovaci a v neposlední řadě i angažovaným stavitelům a architektům.

Dobrym příkladem průmyslově vyráběných dřevostaveb je konkrétní projekt administrační budovy a mateřské školy, oba realizované ve Štyrsku.

Arch. Werner Nussmüller

Nussmüller Architekten ZT GmbH spolu s Dipl.-Ing. Ingeborg Nussmüller

Seewood GmbH se společníky: Arch. Hohensinn, Dipl.-Ing. Koppelhuber, Dipl.-Ing. Riebenbauer.

Zastoupení ve Štyrském Hradci a Rottenmannu, obě ve Štyrsku, Rakousko.